

Research Article

Journal of Exercise and Sport Sciences Research (JOINSR) 3(1), 32-50, 2023

Received: 06-Jun-2023 Accepted: 21-Jun-2023

SAKARYA UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Farklı Branşlardaki Üst Düzey Sporcuların Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

İlker KADAŞ¹ , A. Dilşad MİRZEOĞLU² , Burak GÜNEŞ³

¹Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, ilkerkadas@gmail.com

²Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, dilsadmirzeoglu@subu.edu.tr

³Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, gunesburak82@gmail.com

ÖZ

Bu çalışmada araştırmacılar tarafından, profesyonel lig ve kategorilerde, bireysel ve takım sporları yapan kadın ve erkek sporcuların problem çözme becerilerinin karşılaştırıldığı çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüş ve bu sorulara yanıtlar merak konusu olmuştur. Farklı spor dallarındaki sporcuların yaptıkları spor dallarına ve oynadıkları liglere göre problem çözme düzeylerinde farklılaşmaların olup olmadığı incelenmek istenmiştir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı; farklı spor dallarında üst düzey liglerde (Voleybol ve Basketbol için; 2. Lig, 1. Lig ve Süper Lig, Karate için; Büyükler kategorisi ve 18 yaş altı Küçükler kategorisi) oynayan kadın ve erkek sporcularının problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırma 2020-2021 sezonunda faal olarak spor yapan voleybol, basketbol ve karate branşlarındaki profesyonel sporcular üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya voleybol, basketbol ve karate sporu yapan toplam 231 sporcu katılmıştır. Araştırmada Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen, Türkçe 'ye uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından gerçekleştirilen "Problem Çözme Envanteri" ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan "Kişisel Bilgiler Formu" veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Farklı liglerde (Voleybol ve Basketbol için; 2. Lig, 1. Lig ve Süper Lig, Karate için; Büyükler kategorisi ve 18 yaş altı Küçükler kategorisi) oynayan sporcuların problem çözme becerilerinde cinsiyet, yaş, branş, lisans yılı, millilik durumu, eğitim durumu, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığının incelendiği bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın genel amaçlarının cevaplarını bulmak amacıyla alt problemlere anket formları uygulanmış, toplanan verilerin gerekli istatistiksel çözümlerine ise SPSS 26 (Statistical Packet for Social Sciences) paket programı ile bakılmıştır. Betimsel istatistik yöntemlerinden (f) frekans, (%) yüzde ve (\bar{X}) aritmetik ortalama analizi yapılmıştır. Sonuç olarak; çalışma grubunu oluşturan sporcuların problem çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiş, kadın sporcuların problem çözme becerileri erkek sporculara göre olumlu anlamda daha yüksek bulunmuştur. Sporcuların oynadıkları ligleri yükseldikçe ve milli sporcu olma özelliğine sahip oldukça problem çözme becerilerinin arttığı tespit edilmiştir. Sporcuların eğitim durumları ile, babalarının eğitim durumları yükseldikçe, problem çözme yeteneklerinin de arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, problem çözme, voleybol, basketbol, karate

* Sorumlu yazarın e-posta adresi: ilkerkadas@gmail.com

Investigation of Problem Solving Skills of Senior Athletes in Different Branches According to Various Variables

ABSTRACT

In this study, it was seen that there are limited number of studies comparing the problem-solving skills of male and female athletes who play individual and team sports in professional leagues and categories, and the answers to these questions have been a matter of curiosity. It was aimed to examine whether there are differences in the problem solving levels of the athletes in different sports branches according to the sports branches they play and the leagues they play. Therefore, the aim of this study is; The aim of this study is to examine the problem-solving skills of male and female athletes playing in different sports branches in high-level leagues (for Volleyball and Basketball; 2nd Division, 1st Division and Super League, for Karate; Seniors category and Junior category under 18 years old) according to various variables. The research was carried out on professional athletes in the branches of volleyball, basketball and karate who actively do sports in the 2020-2021 season. A total of 231 athletes participating in volleyball, basketball and karate sports participated in the research. The "Problem Solving Inventory" developed by Heppner and Peterson (1982) and adapted into Turkish by Şahin, Şahin and Heppner (1993) and the "Personal Information Form" developed by the researcher were used as data collection tools. The problem solving skills of the athletes playing in different leagues (for Volleyball and Basketball; 2nd League, 1st League and Super League, for Karate; Seniors category and Junior category under 18 years old) were determined by gender, age, branch, undergraduate year, nationality, education level. The descriptive survey model was used in this study, which examined whether there was a significant difference according to the variables of mother's education level and father's education level. In order to find the answers to the general objectives of the study, questionnaire forms were applied to the sub-problems, and the necessary statistical solutions of the collected data were examined with the SPSS 26 (Statistical Packet for Social Sciences) package program. Among the descriptive statistical methods, (f) frequency, (%) percentage and (\bar{X}) arithmetic mean analysis were performed. In conclusion; It was determined that the problem-solving skills of the athletes in the study group were moderate, and the problem-solving skills of the female athletes were found to be higher than the male athletes in a positive sense. It has been determined that the problem solving skills of the athletes increase as the leagues they play increase and as they become national athletes. It was determined that as the education level of the athletes and their fathers' education levels increased, their problem solving abilities also increased.

Keywords: Sports, problem solving, volleyball, basketball, karate

Giriş

Günümüzde, insanlar geçmişteki insanlara kıyasla çok daha hızlı bir şekilde gelişen bir dünyada yaşamaktadır. Ancak bu hızlı gelişim beraberinde bazı sorunları da getirmektedir. Nüfus hızla artarken, dünya kaynakları hızla azalmaktadır. Bu durum ise çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Bu sorunlarla başa çıkabilmek için insanlar çözümler üretmelidir. Karşılaşılan sorunlarla yüzleşmek, değişimlere uyum sağlamak ve yeni çözümler geliştirmek insanlar için önemlidir. Bu adımlar, insanların mutluluğu için gereklidir. İnsanlar, karşılıklarına çıkan engelleri aşmalı ve bu engellerin yarattığı sıkıntılardan kurtulmalıdır (Başaran, 1987, s. 22: Akt. Türkçapar, 2009)

Türkçe’ de sorun olarak da kullanılabilen “problem” kelimesi, anlamı açısından bireyi huzursuz eden bir durumdur. Genetik olan sebeplerin ötesinde, genel anlamda bireyin psikolojik, sosyal ve biyolojik açıdan ihtiyaçları giderildiği müddetçe yaşam şekli ve davranışları normal sınırlar çerçevesinde devam edebilmekte, sorunlar ile karşı karşıya kalma ihtimali en az seviyede olmaktadır. Fakat bireyin bu ihtiyaçları gerekli düzeyde karşılanamaz ve bu denge bozulursa, bireyin davranışlarında ve gelişiminde normal sınırlarından sapmalar olabilmekte ve bunlar da “problem” olarak isimlendirilmektedir. Problemler, çevresel imkânların azlığından, negatif etkilerinden ve bu etkilerin ortaya çıkardığı duygusal bunalımdan ortaya çıkmaktadır (Ferah, 2000). Bireyin dengeli bir şekilde yaşayabilmesi ve

refahı için problem çözme becerisine sahip olması gereklidir. Problem çözme becerisi, bireylerin birey olabilme ve etrafında gelişen olaylar ile başa çıkabilme sürecinde en etkili faktörlerden birisidir.

Morgan (1981) problem çözmeyi, karşımıza çıkan bir engeli atlamanın en iyi yolunu keşfetmek olarak açıklamakta ve bireyin problemin farkına varmasından o probleme çözüm getirinceye kadar olan süre olarak ifade etmektedir (Berkant ve Eren, 2013). Bir başka ifadeyle problem çözme; bir hedefe ulaşmak için en uygun davranışı seçme, hedefe ulaşırken karşısına çıkan sorunlara çözümler üretebilme, ayımsama ve seçim yaparak ortadan kaldırılmak istenilen durumlara karşı yapılan müdahale süreci olarak açıklanabilir (Evans, 1991; Aksu, 1988; Akt. Temel ve Ayan, 2015). Gelişen teknoloji ve bilimle birlikte bireyler günlük yaşamda çeşitli problemlerle karşılaşmakta ve bu problemlere çözüm yolları bulmaları gerekmektedir. Bu nedenle de problem çözme sürecinin aşamaları bireyler tarafından bilinmelidir.

Eğitimciler açısından, problem çözme safhaları farklı şekillerde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflamalar incelendiğinde çok fazla özelliğin ortak olduğu görülmektedir. İlk olarak, bir problem ortaya çıkar ve bu problem açık bir şekilde tanımlanır ve sınırları belirlenir. Ardından, çözüm için gerekli olan ön araştırmalar yapılır. Bu aşamada, mevcut bilgilere dayanarak hipotezler geliştirilir ve bunlar deneyler ve testler yoluyla denir. Son olarak, doğru çözüme ulaşılır ve bu çözümler üzerinde çıkarımlarda bulunulur (Sözen ve ark., 2012).

Problem çözme becerilerinin geliştirilebilmesinin en iyi yollarından bir tanesi de spordur. Başarıya ulaşma, sabırlı olma gibi duyguları insanlarda uyandırarak, yine kişilerin içlerinde doğuştan var olan saldırgan, yıkıcı, ilkel ve kırıncı dürtüleri olumlu yönde değiştirerek toplumsal ve kişisel gelişimin yanında, bireylerin demokratik özellikler edinmesini de sağlayan bir olgudur (Kuru, 1995; Akt: Karabulut ve Ulucan, 2011).

Yaşanılan dönemde sportif verim seviyesine etki eden çok sayıda faktörden bahsedilmektedir. Bu etkilerden bazıları çevresel etkiler adı altında toplanırken; bazıları da içsel etkiler olarak ortaya konulmaktadır (Gürçay, 1998; Akt. Gülşen, 2008). Sporcu olan bireylerin, psikolojik hali ve göstereceği performansı, sporcunun problem çözme yeteneğinin ne düzeyde olduğuyula ilgilidir. Örnek vermek gerekirse; çok yoğun antrenman yapan bir sporcunun çok yüksek düzeyde kondisyonunun olması, o sporcunun başarı hedefine ulaşabilmesi için tek başına yeterli olmayabilir. Yeri geldiğinde etkili kararlar alabilen ve aldığı kararları çok hızlı bir şekilde uygulayabilecek olan sporcunun, karşısına çıkan engel durumunda başarıya ulaşmada daha avantajlı olduğu söylenebilir. Kısaca, problem çözme becerisi yüksek olan sporcunun başarıya ulaşma oranı da bir o kadar yüksek olacaktır diye söylenebilir. (Karabulut ve Kuru, 2009).

Daha önce alanla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, yapılan bir çalışmada takım sporu yapan sporcuların problem çözme becerileri açısından benzer profillere sahip olduğu (Sözen ve ark., 2012), bir başka çalışmada ise düzenli olarak takım sporu yapmanın depresyon ve problem çözme becerisine olumlu yönde etkisi olduğu bulunmuştur (Canan ve Ataoğlu, 2010). Cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde; farklı branşlardaki üst düzey üniversiteli erkek sporcularda (Pulur ve ark., 2012) ve basketbol sporu yapan kadın sporcularda (İnce ve Şen, 2006) olumlu yönde anlamlı bir fark tespit edilmiş, farklı branşlardaki sporcuların atılganlık ve problem çözme becerisini inceleyen diğer bir çalışmada ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaş değişkeni açısından bakıldığında ise; kadın futbolcuların problem çözme becerilerinin incelendiği bir çalışmada 18-21 yaş gurubunun problem çözme becerisi yüksek bulunmuş (Özdayı, 2019) basketbolcuların problem çözme becerileri açısından yapılan bir çalışmada ise yaş değişkeninde anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır (İnce ve Şen, 2006). Kadın futbolcuların problem çözme becerilerine göre eğitim düzeyleri (Özdayı, 2019) ve farklı branşlardaki sporcuların problem çözme becerisi açısından eğitim düzeyleri (Atan ve ark., 2008)

incelendiğinde eğitim düzeyleri açısından problem çözme becerilerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yapılan diğer bir çalışmada sağlık sporcuların solak sporculara oranla problem çözme becerileri yüksek bulunmuş (Yazıcı ve ark., 2020), bir diğer çalışmada ise güreş sporcularının problem çözme becerileri (Küçük ve ark., 2016) yüksek bulunmuştur. Ayrıca birkaç çalışmada spor branşı açısından (Atan ve ark., 2008; Pulur ve ark., 2012) ve spor yılı açısından (Pulur ve ark., 2012; Özdayı, 2019) problem çözme becerileri incelenmiş ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde; profesyonel lig ve kategorilerde, bireysel ve takım sporları yapan kadın ve erkek sporcuların problem çözme becerilerinin karşılaştırıldığı çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Farklı spor dallarındaki sporcuların yaptıkları spor dallarına ve oynadıkları liglere göre problem çözme düzeylerinde farklılaşmaların olup olmadığı merak konusudur. Bu nedenle bu çalışmanın amacı farklı spor dallarında üst düzey liglerde oynayan sporcularının problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Farklı liglerde oynayan sporcuların problem çözme becerilerinde cinsiyet, yaş, branş, lisans yılı, millilik durumu, eğitim durumu, anne-baba eğitim durumları değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığının incelendiği bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel model, bir değişkene ait verilerin elde edilmesi, işlenmesi ve sunulması ile meydana gelen istatistiksel işlemlerden oluşmaktadır (Büyüköztürk, 2010; Akt. Ötken, 2018).

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu 2020-2021 sezonunda Türkiye Voleybol Federasyonu, Türkiye Basketbol Federasyonu ve Türkiye Karate Federasyonu'nda faal olarak spor yapan sporcular oluşturmaktadır. Çalışmada katılımcıları belirlemek için kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve veriler ölçek ile toplanmıştır. Çalışmaya katılan sporculara ait demografik özellikler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1: Çalışma grubunun spor branşlarına ve cinsiyetlerine göre dağılımı

Branş	Cinsiyet				Toplam	
	Kadın		Erkek		f	%
	f	%	f	%		
Voleybol	63	27,3	36	15,6	99	42,9
Basketbol	17	7,4	38	16,5	55	23,8
Karate	50	21,6	27	11,7	77	33,3
Toplam	130	56,3	101	43,7	231	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların %56,3'ünün kadın ve %43,7'sinin erkek olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan sporcuların %42,9'sinin (n=99) voleybol, %23,8'inin basketbol ve %33,3'ünün karate sporcusu olduğu görülmektedir. Voleybol sporcularının %27,3'ünün (n=63) kadın, %15,6'sının (n=36) erkek, basketbol sporcularının %30,9'unun (n=17) kadın, %69,1'inin (n=38) erkek ve karate sporcularının %64,9'unun (n=50) kadın ve %35,1 (n=27) erkek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2' de görüldüğü gibi çalışmaya katılan voleybol branşı yapan kadınların yaşlarının aritmetik ortalamasının $21,57 \pm 4,73$, erkeklerin yaşları aritmetik ortalamasının $22,08 \pm 6,12$ olduğu; basketbol branşı yapan kadınların yaşları aritmetik ortalamasının $23,76 \pm 6,44$, erkeklerin yaşları aritmetik ortalamasının $27,60 \pm 5,80$ olduğu ve karate branşı yapan kadınların yaşları aritmetik ortalamasının $20,20 \pm 3,79$ ve erkeklerin yaşları aritmetik ortalamasının $21,00 \pm 4,74$ olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2: Çalışma gruplarının yaşlarının aritmetik ortalaması

Branş	Cinsiyet					
	Kadın		Erkek		Toplam	
	(\bar{X})	S.s	(\bar{X})	S.s	(\bar{X})	S.s
Voleybol (14-38 Yaş Arası)	21,57	4,73	22,08	6,12	21,75	5,25
Basketbol (16-41 Yaş Arası)	23,76	6,44	27,60	5,80	26,41	6,21
Karate (11-33 Yaş Arası)	20,20	3,79	21,00	4,74	20,48	4,14
Toplam	21,33	4,76	23,87	6,33	22,44	5,63

Tablo 3: Spor branşlarına göre lig ve kategorilerin dağılımı

Branş	Lig				Kategori				Toplam	
	1.Lig		2.Lig		Büyükler		18 yaş altı Küçükler		f	%
	f	%	f	%	f	%	F	%		
Voleybol	55	23,8	44	19,0	0	0	0	0	99	42,9
Basketbol	43	18,6	12	5,2	0	0	0	0	55	23,8
Karate	0	0	0	0	67	29,0	10	4,3	77	33,3
Toplam	98	42,4	56	24,2	67	29,0	10	4,3	231	100

Tablo 3 incelendiğinde, çalışmaya katılan voleybol sporcularının %23'8'i (n=55) süper lig ve 1.lig sporcusu olduğu ve % 19'unun (n=44) 2.lig sporcusu olduğu tespit edilmiştir. Basketbol sporcuların % 18,6'sının (n=43) süper lig ve 1. lig sporcusu olduğu, % 5,2'sinin (n=12) 2.lig sporcusu olduğu tespit edilmiştir. Karate yapan sporcuların ise % 29'unun (n=67) büyükler kategorisinde olduğu ve % sadece 4'3'ünün (n=10) 18 yaş altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Sporcuların branşlarına göre millilik durumlarının dağılımı

Branş	Milli Sporcu					
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Voleybol	9	3,9	90	39,0	99	42,9
Basketbol	25	10,8	30	13,0	55	23,8
Karate	47	20,3	30	13,0	77	33,3
Toplam	81	35,1	150	64,9	231	100,0

Tablo 4'e göre, çalışmaya katılan milli sporcu oranı % 35,1 (n=81) iken, milli sporcu olmayan sporcu oranı ise % 64,9 (n=150) olarak tespit edilmiştir. Yapılan spor branşına göre milli sporcu olma durumuna bakıldığında; voleybol branşı yapan sporcuların %3,9'nun (n=9), basketbol branşı yapan sporcuların %10,8'inin (n=25) ve karate branşı yapan sporcuların ise %20,3'ünün (n=47) milli sporcu olduğu görülmektedir.

Tablo 5'te görüldüğü gibi, voleybol branşı yapan sporcuların %17,3'ünün (n=40) lise mezunu ve %25,5'inin (n=59) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu görülmüştür. Basketbol branşı yapan sporcuların %6'sının (n=15) lise mezunu, %17,3'ünün (n=40) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu görülmüştür. Karate branşı yapan sporcuların %6,9'unun (n=16) ortaokul

mezunu, %8,2'sinin (n=19) lise mezunu ve %18,2'sinin (n=42) ise üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Sporcuların spor branşlarına göre eğitim durumlarının dağılımı

Branş	Eğitim Durumu									
	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Voleybol	0	0,0	0	0,0	40	17,3	59	25,5	99	42,9
Basketbol	0	0,0	0	0,0	15	6,5	40	17,3	55	23,8
Karate	0	0,0	16	6,9	19	8,2	42	18,2	77	33,3
Toplam	0	0,0	16	6,9	74	32,0	141	61,0	231	100

Tablo 6: Sporcuların spor branşlarına göre anne eğitim durumlarının dağılımı

Branş	Eğitim Durumu									
	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Voleybol	23	10,0	17	7,4	35	15,2	24	10,4	99	42,9
Basketbol	9	3,9	10	4,3	22	9,5	14	6,1	55	23,8
Karate	28	12,1	11	4,8	24	10,4	14	6,1	77	33,3
Toplam	60	26,0	38	16,5	81	35,1	52	22,5	231	100

Çalışmaya katılan sporcuların branşlara göre anne eğitim durumları incelendiğinde (Tablo 6) voleybol branşı yapan sporcularının annelerinin % 10'unun (n=23) okur-yazar olmadığı ve ilkokul mezunu olduğu, % 7,4'ünün (n=17) ortaokul mezunu, % 15,2'sinin (n=35) lise mezunu ve % 10,4'ünün (n=24) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu oldukları belirlenmiştir. Basketbol branşı yapan sporcularının anne eğitim durumlarına bakıldığında % 3,9'ünün (n=9) okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu, % 4,3'ünün (n=10) ortaokul mezunu, % 9,5'inin (n=22) lise mezunu ve % 6,1'inin ise (n=14) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu görülmüştür. Karate branşı yapan sporcularının anne eğitim durumlarına bakıldığında ise % 12,1'inin (n=28) okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu, % 4,8'inin (n=11) ortaokul mezunu, % 10,4'ünün (n=24) lise mezunu ve % 6,1'inin ise (n=14) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 7'ye göre çalışmaya katılan sporcuların branşlara göre baba eğitim durumlarına bakıldığında; voleybol branşı yapan sporcularının baba eğitim durumlarında % 5,6'sının (n=13) okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu, % 8,7'sinin (n=20) ortaokul mezunu, % 16'sının (n=37) lise mezunu ve % 12,6'sının (n=29) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu görülmüştür. Basketbol branşı yapan sporcularının baba eğitim durumlarında % 1,7'sinin (n=4) okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu, % 4,3'ünün (n=10) ortaokul mezunu, % 8,7'sinin (n=20) lise mezunu ve % 9,1'inin (n=21) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu görülmüştür. Karate branşı yapan sporcularının baba eğitim durumlarına bakıldığında ise % 5,6'sının (n=13) okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu, % 4,3'ünün (n=10) ortaokul mezunu, % 16'sının (n=37) lise mezunu ve % 7,4'ünün (n=17) üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Sporcuların spor branşlarına göre baba eğitim durumlarının dağılımı

Branş	Eğitim Durumu									
	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Voleybol	13	5,6	20	8,7	37	16,0	29	12,6	99	42,9
Basketbol	4	1,7	10	4,3	20	8,7	21	9,1	55	23,8
Karate	13	5,6	10	4,3	37	16,0	17	7,4	77	33,3
Toplam	30	13,0	40	17,3	94	40,7	67	29,0	231	100

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Heppner ve Peterson tarafından geliştirilen (1982) ve Türkçe uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner tarafından gerçekleştirilen (1993) “Problem Çözme Envanteri” kullanılmıştır. Envanter kapsamı, 35 maddeden 6’lı likert ölçeği olarak oluşturulmuştur. Yanıtlanmasında birey, her madde için, hangi sıklıkta o maddelerdeki gibi davrandığını işaretler. Envanterin 6’lı likert cevaplama seçenekleri: “Her zaman böyle davranırım”, “Çoğunlukla böyle davranırım”, “Sık sık böyle davranırım”, “Arada sırada böyle davranırım”, “Ender olarak böyle davranırım” ve “Hiçbir zaman böyle davranmam” şeklindedir. Maddelerin bir kısmı olumlu, bir kısmı da olumsuz ifadelerden oluşmaktadır. Ölçek, toplam puan ve alt ölçeklere ilişkin puanları vermektedir. Verilen cevaplara 1- Her Zaman Böyle Davranırım ile 6- Hiçbir Zaman Böyle Davranmam arasında değişen puanlar verilir. Puanlamada 9, 22 ve 29. maddeler puanlama dışı tutulur. Puanlama 32 madde üzerinden yapılır. 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 ve 34. maddeler ters olarak puanlanan maddelerdir. Envanterden alınabilecek puan aralığı, 32–192 arasındadır. Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını gösterir. Ölçekten alınan toplam puanların azalmasında ise kişinin problem çözme beceri algısının olumlu olduğu kabul edilir. Alt ölçeklerin puanlanmasında da olumlu-istendik olarak nitelendirilebilecek problem çözme yaklaşım biçimlerini ölçen alt ölçeklerden (düşünen yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım, değerlendirici yaklaşım, planlı yaklaşım) alınan puanlar azaldıkça ilgili yaklaşım biçimlerinin daha fazla kullanıldığı değerlendirilirken; olumsuz-etkisiz olarak nitelendirilebilecek problem çözme yaklaşım biçimlerini ölçen alt ölçeklerden (aceleci yaklaşım ve kaçınan yaklaşım) alınan puanlar azaldıkça ilgili yaklaşım biçimlerinin daha az kullanıldığı düşünülür (Ferah, 2000).

Testin Türkiye’ye uyarlanan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .88, tek ve çift sayılı maddeler ayrılarak, yarıya bölme tekniği ile elde edilen güvenilirlik katsayısı ise .81 bulunmuştur (Savaşır ve Şahin, 1997: Akt. Sonmaz, 2002)

Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin;

1. Aceleci Yaklaşım: 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 ve 32. maddeler, $\alpha = 0.78$,
2. Düşünen Yaklaşım: 18, 20, 31, 33 ve 35. maddeler, $\alpha = 0.76$,
3. Kaçınan Yaklaşım: 1, 2, 3 ve 4. maddeler, $\alpha = 0.74$,
4. Değerlendirici Yaklaşım: 6, 7 ve 8. maddeler, $\alpha = 0.69$,
5. Kendine Güvenli Yaklaşım: 5, 11, 23, 24, 27, 28 ve 34. maddeler, $\alpha = 0.64$,
6. Planlı Yaklaşım: 10, 12, 16 ve 19. maddeler, $\alpha = 0.59$

olmak üzere 6 faktörden oluştuğu belirtilmektedir (Akt. Temel ve Ayan, 2015).

Araştırmada ayrıca çalışmaya katılan sporcuların cinsiyetlerini, yaşlarını, spor branşlarını, spor yapma yıllarını, çalıştıkları ligleri, milli sporcu olup olmadıklarını, millilik yıllarını, eğitim durumlarını ve anne baba eğitim durumlarını ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgiler Formu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmanın elde edilen verilerin istatistiksel çözümleri SPSS 26 (Statistical Packet for Social Sciences) paket programı ile yapılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesine betimsel istatistik yöntemlerinden (f) frekans, (%) yüzde ve (\bar{X}) aritmetik ortalama analizi yapılmıştır. Yapılacak diğer analizlerin belirlenmesi için verilerin normal dağılıp dağılmadığını test etmek amacıyla normallik testi uygulanmıştır. Tablo 8’de problem çözme envanterini oluşturan alt boyutlara ve toplam puana göre basıklık ve çarpıklık değerleri yer almaktadır.

Tablo 8: Problem çözme envanteri alt boyutlarına ait çarpıklık ve basıklık değerleri

Alt Boyutlar	\bar{X}	S.s	Skewness Çarpıklık	Kurtosis Basıklık	Madde Sayısı	Cronbach Alfa
Acelecı Yaklaşım	29,50	5,37	,292	,330	9	0.54
Düşünen Yaklaşım	12,26	4,09	,500	-,128	5	0.76
Kaçıngan Yaklaşım	9,23	3,93	,561	-,599	4	0.74
Değerlendirici Yaklaşım	7,10	2,75	,434	,008	3	0.70
Kendine Güvenli Yaklaşım	17,48	5,07	,202	-,590	7	0.71
Planlı Yaklaşım	9,30	3,19	,673	,316	4	0.73
Toplam	84,86	16,91	-,042	-,603	32	0.86

Tablo 8’de verilerin normal dağılıp dağılmadığını kontrol etmek amacıyla alt boyutların çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmış ve -1 ile +1 arası değerler aldığı için normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır. Verilerin normal dağıldığı belirlendikten sonra, bağımsız değişkenler arasındaki farklılıkların tespiti için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) testi yapılmıştır. Çalışma özelinde yapılan Cronbach Alfa değerleri tabloda belirtilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde, çalışmaya katılan sporcuların “Acelecı Yaklaşım” alt boyutu puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermektedir [$t_{(229)}=-3,367$; $p<,05$]. Kadın sporcuların puanları ortalamasının ($\bar{X}=28,48$) ve erkek sporcuların puanları ortalamasının ise ($\bar{X}=30,82$) olduğu belirlenmiş ve kadın sporcuların acelecı yaklaşım düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca “Değerlendirici Yaklaşım” alt boyutu puanları da cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [$t_{(229)}=-2,410$; $p<,05$]. Kadın sporcuların puanları ortalamasının ($\bar{X}=6,72$), erkek sporcuların ise puanları ortalamasının ($\bar{X}=7,58$) olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan erkek sporcuların değerlendirici yaklaşım düzeylerinin kadın sporculara oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bunlara ilave olarak problem çözme toplam puanında da cinsiyete göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir [$t_{(229)}=-3,022$; $p<,05$]. Kadın sporcuların problem çözme becerilerinin ($\bar{X}=81,95$), erkek sporcu problem çözme becerilerine ($\bar{X}=88,61$) göre olumlu anlamda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bulgular

Tablo 10 incelendiğinde, çalışmaya katılan farklı yaşlardaki sporcuların problem çözme becerilerini oluşturan alt puanları arasında ve toplam puanda anlamlı farklılıklar görülmediği belirlenmiştir

($p>0,05$). Bu sonuca göre farklı yaşlardaki sporcuların problem çözme becerilerinin birbirine benzer düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 9: Sporcuların cinsiyetlerine göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd.	p
Aceleci Yaklaşım	Kadın	130	28,48	4,90	-3,367	229	,001
	Erkek	101	30,82	5,67			
Düşünen Yaklaşım	Kadın	130	11,79	4,10	-1,964	229	,051
	Erkek	101	12,85	4,01			
Kaçınan Yaklaşım	Kadın	130	8,78	3,70	-1,932	201,308	,055
	Erkek	101	9,80	4,17			
Değerlendirici Yaklaşım	Kadın	130	6,72	2,59	-2,410	229	,017
	Erkek	101	7,58	2,87			
Kendine Güvenli Yaklaşım	Kadın	130	17,04	4,99	-1,499	229	,135
	Erkek	101	18,04	5,13			
Planlı Yaklaşım	Kadın	130	9,14	3,12	-,867	229	,387
	Erkek	101	9,50	3,28			
Toplam	Kadın	130	81,95	16,42	-3,022	229	,003
	Erkek	101	88,61	16,87			

$p<0,05$

Tablo 10: Sporcuların yaş değişkenine göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Grup	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
Aceleci Yaklaşım	19 yaş ve altı	90	29,26	5,49	Gruplar Arası	108,456	2	54,228	1,898	,152
	20-29 yaş arası	112	29,23	5,05	Grup İçi	6515,293	228	28,576		
	30 yaş ve üzeri	29	31,31	6,01	Toplam	6623,749	230			
	Toplam	231	29,50	5,37						
Düşünen Yaklaşım	19 yaş ve altı	90	11,90	3,99	Gruplar Arası	20,726	2	10,363	,618	,540
	20-29 yaş arası	112	12,42	4,24	Grup İçi	3825,111	228	16,777		
	30 yaş ve üzeri	29	12,72	3,80	Toplam	3845,837	230			
	Toplam	231	12,26	4,09						
Kaçınan Yaklaşım	19 yaş ve altı	90	9,00	3,60	Gruplar Arası	32,974	2	16,487	1,066	,346
	20-29 yaş arası	112	9,16	4,18	Grup İçi	3527,866	228	15,473		
	30 yaş ve üzeri	29	10,21	3,97	Toplam	3560,840	230			
	Toplam	231	9,23	3,93						
Değerlendirici Yaklaşım	19 yaş ve altı	90	7,08	2,80	Gruplar Arası	6,208	2	3,104	,410	,664
	20-29 yaş arası	112	7,00	2,87	Grup İçi	1727,697	228	7,578		
	30 yaş ve üzeri	29	7,52	2,03	Toplam	1733,905	230			
	Toplam	231	7,10	2,75						
Kendine Güvenli Yaklaşım	19 yaş ve altı	90	17,82	5,29	Gruplar Arası	21,860	2	10,930	,423	,655
	20-29 yaş arası	112	17,35	4,98	Grup İçi	5885,809	228	25,815		
	30 yaş ve üzeri	29	16,91	4,79	Toplam	5907,669	230			
	Toplam	231	17,48	5,07						
Planlı Yaklaşım	19 yaş ve altı	90	9,17	3,12	Gruplar Arası	3,702	2	1,851	,181	,834
	20-29 yaş arası	112	9,43	3,36	Grup İçi	2330,687	228	10,222		
	30 yaş ve üzeri	29	9,21	2,74	Toplam	2334,390	230			
	Toplam	231	9,30	3,19						
Toplam	19 yaş ve altı	90	84,22	15,84	Gruplar Arası	308,676	2	154,338	,538	,585
	20-29 yaş arası	112	84,59	18,11	Grup İçi	65444,253	228	287,036		
	30 yaş ve üzeri	29	87,88	15,45	Toplam	65752,930	230			
	Toplam	231	84,86	16,91						

$p<0,05$

Tablo 11: Sporcuların branş değişkenine göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Grup	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
Aceleci Yaklaşım	Voleybol	99	29,64	5,14	Gruplar Arası	3,598	2	1,799	,062	,940
	Basketbol	55	29,47	4,87	Grup İçi	6620,151	228	29,036		
	Karate	77	29,35	6,015	Toplam	6623,749	230			
	Toplam	231	29,50	5,37						
Düşünen Yaklaşım	Voleybol	99	11,94	3,89	Gruplar Arası	29,606	2	14,803	,884	,414
	Basketbol	55	12,85	3,91	Grup İçi	3816,231	228	16,738		
	Karate	77	12,23	4,45	Toplam	3845,837	230			
	Toplam	231	12,26	4,09						
Kaçıngan Yaklaşım	Voleybol	99	9,56	4,22	Gruplar Arası	25,022	2	12,511	,807	,448
	Basketbol	55	9,18	3,86	Grup İçi	3535,818	228	15,508		
	Karate	77	8,82	3,60	Toplam	3560,840	230			
	Toplam	231	9,23	3,93						
Değerlendirici Yaklaşım	Voleybol	99	7,03	2,51	Gruplar Arası	4,559	2	2,280	,301	,741
	Basketbol	55	7,35	2,73	Grup İçi	1729,345	228	7,585		
	Karate	77	7,00	3,05	Toplam	1733,905	230			
	Toplam	231	7,10	2,75						
Kendine Güvenli Yaklaşım	Voleybol	99	18,16	5,02	Gruplar Arası	81,208	2	40,604	1,589	,206
	Basketbol	55	16,92	4,65	Grup İçi	5826,461	228	25,555		
	Karate	77	17,00	5,363	Toplam	5907,669	230			
	Toplam	231	17,48	5,07						
Planlı Yaklaşım	Voleybol	99	9,22	2,91	Gruplar Arası	5,949	2	2,974	,291	,748
	Basketbol	55	9,13	3,19	Grup İçi	2328,441	228	10,212		
	Karate	77	9,52	3,53	Toplam	2334,390	230			
	Toplam	231	9,30	3,19						
Toplam	Voleybol	99	85,57	16,88	Gruplar Arası	117,110	2	58,555	,203	,816
	Basketbol	55	84,90	16,77	Grup İçi	65635,820	228	287,876		
	Karate	77	83,92	17,21	Toplam	65752,930	230			
	Toplam	231	84,86	16,91						

p<0,05

Tablo 11’de sporcuların branşına göre problem çözme becerisini oluşturan alt boyutların karşılaştırılması yer almaktadır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda voleybol, basketbol ve karate yapan sporcuların problem çözme becerilerini oluşturan alt boyutlara ait puanların anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Bu sonuca göre farklı branşlarda yarışan sporcuların problem çözme becerilerinin birbirine benzer düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 12: Sporcuların lisans yılı değişkenine göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Grup	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Aceleci Yaklaşım	8 yıl ve altı	91	28,50	5,25	Gruplar Arası	183,133	2	91,566	3,241	,041	1-3
	9-17 yıl arası	107	29,90	5,25	Grup İçi	6440,616	228	28,248			
	18 yıl ve üstü	33	31,00	5,69	Toplam	6623,749	230				
	Toplam	231	29,50	5,37							
Düşünen Yaklaşım	8 yıl ve altı	91	12,02	3,88	Gruplar Arası	8,433	2	4,216	,251	,779	
	9-17 yıl arası	107	12,38	4,40	Grup İçi	3837,404	228	16,831			
	18 yıl ve üstü	33	12,48	3,67	Toplam	3845,837	230				
	Toplam	231	12,26	4,09							
Kaçınan Yaklaşım	8 yıl ve altı	91	8,79	3,87	Gruplar Arası	64,587	2	32,294	2,106	,124	
	9-17 yıl arası	107	9,23	3,96	Grup İçi	3496,252	228	15,334			
	18 yıl ve üstü	33	10,42	3,91	Toplam	3560,840	230				
	Toplam	231	9,23	3,93							
Değerlendirici Yaklaşım	8 yıl ve altı	91	7,22	2,80	Gruplar Arası	15,941	2	7,970	1,058	,349	
	9-17 yıl arası	107	6,84	2,82	Grup İçi	1717,964	228	7,535			
	18 yıl ve üstü	33	7,58	2,30	Toplam	1733,905	230				
	Toplam	231	7,10	2,75							
Kendine Güvenli Yaklaşım	8 yıl ve altı	91	17,84	5,57	Gruplar Arası	37,277	2	18,638	,724	,486	
	9-17 yıl arası	107	17,44	4,97	Grup İçi	5870,393	228	25,747			
	18 yıl ve üstü	33	16,60	3,76	Toplam	5907,669	230				
	Toplam	231	17,48	5,07							
Planlı Yaklaşım	8 yıl ve altı	91	9,35	3,10	Gruplar Arası	,715	2	,357	,035	,966	
	9-17 yıl arası	107	9,29	3,48	Grup İçi	2333,675	228	10,235			
	18 yıl ve üstü	33	9,18	2,43	Toplam	2334,390	230				
	Toplam	231	9,30	3,19							
Toplam	8 yıl ve altı	91	83,72	17,38	Gruplar Arası	315,536	2	157,768	,550	,578	
	9-17 yıl arası	107	85,08	17,39	Grup İçi	65437,393	228	287,006			
	18 yıl ve üstü	33	87,27	13,90	Toplam	65752,930	230				
	Toplam	231	84,86	16,91							

p<0,05

Tablo 12’de sporcuların lisans yıllarına göre problem çözme becerilerinin karşılaştırılması yer almaktadır. Tabloda görüldüğü gibi, sporcuların “Aceleci yaklaşım” alt boyutundaki puanları lisans yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(2-228)}= 3,241$; $p<,05$]. 18 yıl ve üzerinde lisans yılına sahip olan sporcuların ($\bar{X}= 31,00$), 8 yıl ve altı lisans yılına sahip sporculardan ($\bar{X}=28,50$) daha aceleci yaklaşıma sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 13: Sporcuların oynadıkları lig/kategori değişkenine göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Grup	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Aceleci Yaklaşım	1.Lig	98	29,07	4,86	Gruplar Arası	77,716	2	38,858	1,375	,255	
	2.Lig	56	30,46	5,23	Grup İçi	6160,936	218	28,261			
	Büyükler	67	29,15	5,97	Toplam	6238,652	220				
	Toplam	221	29,45	5,32							
Düşünen Yaklaşım	1.Lig	98	11,77	3,75	Gruplar Arası	65,030	2	32,515	2,008	,137	
	2.Lig	56	13,12	4,07	Grup İçi	3530,686	218	16,196			
	Büyükler	67	12,22	4,35	Toplam	3595,716	220				
	Toplam	221	12,25	4,04							
Kaçıngan Yaklaşım	1.Lig	98	9,09	4,03	Gruplar Arası	52,021	2	26,010	1,654	,194	
	2.Lig	56	10,04	4,13	Grup İçi	3427,744	218	15,724			
	Büyükler	67	8,78	3,70	Toplam	3479,765	220				
	Toplam	221	9,24	3,97							
Değerlendirici Yaklaşım	1.Lig	98	6,89	2,48	Gruplar Arası	18,302	2	9,151	1,224	,296	
	2.Lig	56	7,59	2,72	Grup İçi	1630,304	218	7,478			
	Büyükler	67	7,01	3,07	Toplam	1648,606	220				
	Toplam	221	7,10	2,73							
Kendine Güvenli Yaklaşım	1.Lig	98	17,06	4,91	Gruplar Arası	135,538	2	67,769	2,727	,068	
	2.Lig	56	18,87	4,74	Grup İçi	5417,528	218	24,851			
	Büyükler	67	17,10	5,28	Toplam	5553,067	220				
	Toplam	221	17,53	5,02							
Planlı Yaklaşım	1.Lig	98	8,93	2,90	Gruplar Arası	23,393	2	11,696	1,198	,304	
	2.Lig	56	9,64	3,14	Grup İçi	2128,074	218	9,762			
	Büyükler	67	9,52	3,40	Toplam	2151,466	220				
	Toplam	221	9,29	3,12							
Toplam	1.Lig	98	82,81	16,65	Gruplar Arası	1817,842	2	908,921	3,255	,040	1-2
	2.Lig	56	89,73	16,24	Grup İçi	60873,452	218	279,236			
	Büyükler	67	83,79	17,16	Toplam	62691,294	220				
	Toplam	221	84,86	16,88							

$p<,05$

Tablo 13’de sporcuların oynadıkları lig veya kategorilere göre karşılaştırmaları yer almaktadır. Bu inceleme yapılmadan önce 18 yaş altında olan küçükler kategorisindeki 10 sporcu sayı azlığından dolayı inceleme dışında bırakılmış ve toplam 221 sporcu üzerinde analiz yapılmıştır. Tablo 12’de görüldüğü üzere, sporcuların oynadıkları lig veya kategoriye göre problem çözme becerisini oluşturan hiç bir alt boyutta anlamlı farka rastlanmazken ($p>,05$), problem çözme toplam puanında lig veya kategori değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farka ulaşılmıştır [$F_{(2-218)}= 3,225$; $p<,05$]. 1. Lig’de oynayan

sporcuların problem çözme puanları ortalamasının ($\bar{X} = 82,81$), 2. Lig'de oynayan sporcuların puanları ortalamasından ($\bar{X} = 89,73$) olumlu anlamda daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 14: Sporcuların millilik durumuna göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Millilik Durumu	N	\bar{X}	Ss	t	Sd.	p
Aceleci Yaklaşım	Evet	81	29,60	6,02	,213	229	,831
	Hayır	150	29,45	4,99			
Düşünen Yaklaşım	Evet	81	11,67	4,00	-1,614	229	,108
	Hayır	150	12,57	4,11			
Kaçıngan Yaklaşım	Evet	81	8,67	4,01	-1,603	229	,110
	Hayır	150	9,53	3,87			
Değerlendirici Yaklaşım	Evet	81	6,73	2,95	-1,496	229	,136
	Hayır	150	7,29	2,62			
Kendine Güvenli Yaklaşım	Evet	81	16,17	4,64	-2,925	229	,004
	Hayır	150	18,18	5,16			
Planlı Yaklaşım	Evet	81	8,63	3,23	-2,369	229	,019
	Hayır	150	9,66	3,11			
Toplam	Evet	81	81,47	16,37	-2,260	229	,025
	Hayır	150	86,69	16,96			

$p < 0,05$

Tablo 14'te çalışmaya katılan sporcuların "Kendine Güvenli Yaklaşım" alt boyutu puanlarının millilik durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermektedir [$t_{(229)} = -2,925$; $p < ,05$]. Milli sporcuların puanları ortalamasının ($\bar{X} = 16,17$) olduğu ve kendine güvenli yaklaşım düzeylerinin milli olmayan sporculara göre ($\bar{X} = 18,18$) olumlu anlamda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde "Planlı Yaklaşım" alt boyutu puanları da millilik durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [$t_{(229)} = -2,369$; $p < ,05$]. Milli sporcuların puanlarının ortalamasının ($\bar{X} = 8,63$) olduğu ve planlı yaklaşım düzeylerinin, milli olmayan sporculara ($\bar{X} = 9,66$) göre olumlu anlamda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunlara ilave olarak, millilik durumu değişkeni açısından bakıldığında sporcuların problem çözme toplam puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılığa ulaşılmıştır [$t_{(229)} = -2,260$; $p < ,05$]. Milli sporcuların problem çözme becerilerinin ($\bar{X} = 81,47$), milli olmayan sporcuların problem çözme becerilerine ($\bar{X} = 86,69$) göre olumlu anlamda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılan ilköğretim mezunu sporcuların çok az olmasından kaynaklı olarak bu değişkenle ilgili elde edilen veriler birleştirilmiş ve sporcuların eğitim durumlarına ait ilköğretim-lise ve üniversite mezunu olmak üzere iki grup oluşturulmuştur. Tablo 15'de görüldüğü gibi, sporcuların sadece "Kendine Güvenli Yaklaşım" alt boyutu puanlarının eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığını görülmektedir [$t_{(229)} = -2,159$; $p < ,05$]. Üniversite mezunu sporcuların puanlarının ortalaması ($\bar{X} = 16,90$) bu sporcuların kendine güvenli yaklaşım düzeylerinin ilköğretim-lise mezunu sporculara ($\bar{X} = 18,37$) göre olumlu anlamda daha yüksek olduğunu göstermektedir (Tablo 15).

Tablo 15: Sporcuların eğitim durumlarına göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	N	\bar{X}	Ss	t	Sd.	p
Aceleci Yaklaşım	İlköğretim-Lise	90	29,30	5,16	-,457	229	,648
	Üniversite	141	29,63	5,50			
Düşünen Yaklaşım	İlköğretim-Lise	90	12,77	4,15	1,523	229	,129
	Üniversite	141	11,93	4,02			
Kaçıngan Yaklaşım	İlköğretim-Lise	90	9,34	3,56	,354	229	,723
	Üniversite	141	9,16	4,16			
Değerlendirici Yaklaşım	İlköğretim-Lise	90	7,26	2,77	,708	229	,480
	Üniversite	141	6,99	2,73			
Kendine Güvenli Yaklaşım	İlköğretim-Lise	90	18,37	5,39	2,159	229	,032
	Üniversite	141	16,90	4,78			
Planlı Yaklaşım	İlköğretim-Lise	90	9,64	3,21	1,320	229	,188
	Üniversite	141	9,08	3,16			
Toplam	İlköğretim-Lise	90	86,68	16,19	1,312	229	,191
	Üniversite	141	83,69	17,30			

p<0,05**Tablo 16:** Sporcuların anne eğitim düzeylerine göre problem çözme alt boyutlarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Grup	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
Aceleci Yaklaşım	İlkokul	60	29,27	5,93	Gruplar Arası	40,812	3	13,604		
	Ortaokul	38	30,39	6,49						
	Lise	81	29,21	4,73						
	Üniversite	52	29,58	4,77						
	Toplam	231	29,50	5,37						
Düşünen Yaklaşım	İlkokul	60	12,70	4,16	Gruplar Arası	55,436	3	18,479	1,107	,347
	Ortaokul	38	11,68	3,86						
	Lise	81	12,60	4,20						
	Üniversite	52	11,62	3,98						
	Toplam	231	12,26	4,09						
Kaçıngan Yaklaşım	İlkokul	60	9,22	3,98	Gruplar Arası	29,105	3	9,702	,624	,600
	Ortaokul	38	9,95	3,99						
	Lise	81	9,17	3,87						
	Üniversite	52	8,81	3,98						
	Toplam	231	9,23	3,93						
Değerlendirici Yaklaşım	İlkokul	60	7,38	2,60	Gruplar Arası	45,189	3	15,063	2,025	,111
	Ortaokul	38	6,92	2,82						
	Lise	81	7,44	2,94						
	Üniversite	52	6,35	2,44						
	Toplam	231	7,10	2,75						
Kendine Güvenli Yaklaşım	İlkokul	60	18,02	4,86	Gruplar Arası	110,663	3	36,888	1,444	,231
	Ortaokul	38	17,29	4,37						
	Lise	81	17,94	5,63						
	Üniversite	52	16,28	4,76						
	Toplam	231	17,48	5,07						
Planlı Yaklaşım	İlkokul	60	9,88	3,06	Gruplar Arası	78,039	3	26,013	2,617	,052
	Ortaokul	38	8,97	2,83						
	Lise	81	9,62	3,52						
	Üniversite	52	8,37	2,86						
	Toplam	231	9,30	3,19						
Toplam	İlkokul	60	86,47	15,74	Gruplar Arası	1041,099	3	347,033	1,217	,304
	Ortaokul	38	85,21	16,62						
	Lise	81	85,99	18,16						
	Üniversite	52	80,99	16,26						
	Toplam	231	84,86	16,90						

p<0,05

Tablo 16’da sporcuların problem çözme becerilerinin anne eğitim düzeylerine göre karşılaştırılması yer almaktadır. Tablo incelendiğinde anne eğitim düzeyleri farklı olan sporcuların problem çözme becerilerinin hiçbir alt boyutta ve toplam puanda istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Bu sonuca göre anne eğitim düzeyleri farklı olan sporcuların problem çözme becerilerinin birbirine benzer düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 17: Sporcuların Baba Eğitim Düzeylerine Göre Problem Çözme Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Grup	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Aceleci Yaklaşım	İlköğretim	70	29,46	5,50	Gruplar Arası	77,411	2	38,706	1,348	,262	
	Lise	94	30,11	5,66	Grup İçi	6546,337	228	28,712			
	Üniversite	67	28,70	4,72	Toplam	6623,749	230				
	Toplam	231	29,50	5,36							
Düşünen Yaklaşım	İlköğretim	70	13,00	4,26	Gruplar Arası	61,758	2	30,879	1,861	,158	
	Lise	94	12,10	3,92	Grup İçi	3784,079	228	16,597			
	Üniversite	67	11,70	4,06	Toplam	3845,837	230				
	Toplam	231	12,26	4,08							
Kaçıngan Yaklaşım	İlköğretim	70	9,54	3,94	Gruplar Arası	9,881	2	4,940	,317	,729	
	Lise	94	9,09	3,94	Grup İçi	3550,959	228	15,574			
	Üniversite	67	9,10	3,95	Toplam	3560,840	230				
	Toplam	231	9,23	3,93							
Değerlendirici Yaklaşım	İlköğretim	70	7,49	2,66	Gruplar Arası	15,416	2	7,708	1,023	,361	
	Lise	94	6,95	2,88	Grup İçi	1718,488	228	7,537			
	Üniversite	67	6,90	2,62	Toplam	1733,905	230				
	Toplam	231	7,10	2,74							
Kendine Güvenli Yaklaşım	İlköğretim	70	18,80	4,81	Gruplar Arası	180,820	2	90,410	3,599	,029	1-3
	Lise	94	17,06	5,29	Grup İçi	5726,849	228	25,118			
	Üniversite	67	16,69	4,80	Toplam	5907,669	230				
	Toplam	231	17,48	5,06							
Planlı Yaklaşım	İlköğretim	70	10,19	3,10	Gruplar Arası	84,907	2	42,454	4,303	,015	1-3
	Lise	94	9,07	3,05	Grup İçi	2249,482	228	9,866			
	Üniversite	67	8,69	3,28	Toplam	2334,390	230				
	Toplam	231	9,30	3,18							
Toplam	İlköğretim	70	88,47	16,13	Gruplar Arası	1572,971	2	786,486	2,794	,063	
	Lise	94	84,37	16,99	Grup İçi	64179,959	228	281,491			
	Üniversite	67	81,78	17,11	Toplam	65752,930	230				
	Toplam	231	84,86	16,90							

$p<0,05$

Tablo 17’de sporcuların problem çözme becerilerinin baba eğitim düzeylerine göre karşılaştırılması yer almaktadır. Tablo incelendiğinde sporcuların “Kendine Güvenli Yaklaşım” puanları baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(2-228)}= 3,599$; $p<,05$]. Babası üniversite mezunu olan sporcuların “Kendine Güvenli Yaklaşım” puanları ortalamasının ($\bar{X} = 16,69$), babası ilköğretim mezunu olan sporcuların puanları ortalamasından ($\bar{X} = 18,80$) olumlu anlamda daha yüksek olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde sporcuların “Planlı Yaklaşım” puan ortalamaları da baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(2-228)}= 4,303$; $p<,05$].

Babası üniversite mezunu olan sporcuların ‘‘Planlı Yaklaşım’’ puanları ortalamasının ($\bar{X} = 8,69$), babası ilköğretim mezunu olan sporcuların puanları ortalamasından ($\bar{X} = 10,19$) olumlu anlamda daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tartışma

Farklı branşlardaki sporcuların cinsiyetleri, branşları, yaşları gibi çeşitli değişkenlere göre problem çözme becerilerini belirlemek amacıyla yapılmış olan bu çalışmada elde edilen bulgular ve bunlar ile ilgili yorumlar aşağıda açıklanmıştır.

Yapılan bu çalışmada, çalışma grubunu oluşturan kadın ve erkek sporcuların, aceleci yaklaşım, değerlendirici yaklaşım alt boyutlarında ve toplam problem çözme algılarında kadınlar lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde de cinsiyet açısından kadınlar lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Ferah, 2000; İnce ve Şen, 2006). Bir başka çalışmada ise diğer çalışmaların aksine erkekler lehine olumlu sonuç bulunmuştur (Pulur ve ark., 2012). Yapılan araştırmalara genel olarak bakıldığında; kadın ve erkek sporcuların farklılaştığı görülmektedir. Problem çözme algılarının kadın ve erkeklerde farklılaşması bireylerin güven ve kaygı motivasyonu ile ilgili olabileceği gibi, cinsiyete yüklenen rollerden de kaynaklı olabileceği düşünülmektedir (Polat ve Tümkaya, 2010).

Çalışmaya katılan farklı yaştaki sporcuların problem çözme alt boyutlarında ve toplam problem çözme algılarında benzer problem çözme algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Bunun nedeninin sporcuların hepsinin üst düzey sporcu olması ve her birinin haftanın 5 veya 6 günü düzenli spor yapıyor olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bu sonuca göre üst düzey sporcularda yaş değişkeninin problem çözme becerisi üzerinde etkili bir unsur olmadığı söylenebilir. Yapılan diğer araştırmalar bu bulguları destekler niteliktedir (İnce ve Şen, 2006).

Çalışmaya katılan farklı branşlardaki sporcuların problem çözme alt boyutlarında ve toplam problem çözme algılarında benzer problem çözme algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Bu durum farklı branşlar ile uğraşan sporcuların problem çözme algılarının benzer düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde ise bulguları destekler nitelikte sonuçlar elde edilmiştir (Atan ve ark., 2008; Pulur ve ark., 2012).

Yapılan bu çalışmada, çalışma grubunu oluşturan sporcuların lisans yılı değişkeni açısından yalnızca aceleci yaklaşım boyutunda 8 yıl ve daha altı sürede lisansı olan sporcular lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Literatüre göre daha deneyimli olan sporcuların problem çözme becerisi daha az deneyimli olan sporculara göre yüksek bulunmuştur (Gülşen, 2008; Demirtaş ve Dönmez, 2008). Araştırma bulguları ile literatürler arasındaki farklılıklardan birisinin, gruplar arası kişi sayısından kaynaklanan farklılıktan kaynaklı olabileceği söylenebilir. Bir diğer farklılığın ise deneyimi daha az olan sporcuların, bilmedikleri problemler karşısında daha fazla düşünerek daha az acele etmeleri, deneyimli sporcuların ise problemler karşısında hedefe daha hızlı ulaşmak için daha aceleci hareket etmeleri olarak düşünülebilir.

Yapılan bu çalışmada sporcuların oynadıkları lig ve kategori değişkeni açısından toplam problem çözme algılarında 1. Ligdeki sporcular lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılığın sebebi 1.ligde ve süper ligde mücadele eden sporcuların antrenman ve müsabaka sırasında karşılarına çıkabilecek sorunların çözümü konusunda 2.ligde mücadele eden sporculardan daha deneyimli olmaları olarak düşünülebilir. Literatür incelendiğinde daha önce yapılmış olan araştırmalar bu bulguyu destekler niteliktedir (İnce ve Şen, 2006).

Yapılan bu çalışmada sporcuların millilik değişkeni açısından, kendine güvenli yaklaşım ile planlı yaklaşım alt boyutlarında ve toplam problem çözme algılarında milli olan sporcular lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Yapılan çalışmada oluşan farkın milli sporcuların, milli olmayan sporculara kıyasla

yaptıkları antrenman ve çıktıkları müsabaka deneyiminin daha fazla olmuş olması, daha fazla ve farklı problemler ile karşı karşıya gelmeleri ve müsabakalarının büyüklüğünden kaynaklı olarak kendilerine daha fazla güven duyabilmeleri olarak düşünülebilir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, bulguların aksine milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (Karabulut ve Kuru, 2009; Karabulut ve ark., 2009).

Yapılan bu çalışmada, çalışma grubunu oluşturan sporcuların eğitim durumu değişkeni açısından yalnızca kendine güvenli yaklaşım boyutunda üniversite mezunu olan sporcular lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu farklılığın eğitim düzeyi arttıkça problem çözme becerilerinin arttığı olarak düşünülebilir. Literatür incelendiğinde araştırma bulgularını destekler nitelikte çalışmalar olduğu görülmektedir (Gülşen, 2008).

Çalışmaya katılan sporcuların anne eğitim durumlarına bakıldığında sporcuların problem çözme alt boyutlarında ve toplam problem çözme algılarında benzer problem çözme algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde de bu bulguyu destekler nitelikte çalışmalar olduğu görülmüştür (Genç ve Kalafat, 2010).

Yapılan bu çalışmada, çalışma grubunu oluşturan sporcuların baba eğitim durumu değişkeni açısından kendine güvenli yaklaşım ve planlı yaklaşım boyutunda babası üniversite mezunu olan sporcular lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Babalarının öğrenim durumu yüksek olan sporcuların, kendilerini problem çözme becerisi yüksek bireyler olarak kabul etmekte oldukları düşünülmektedir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde de bu bulguyu destekler nitelikte olduğu görülmektedir (Demirtaş ve Dönmez, 2008; Temel ve Ayan, 2015; Genç ve Kalafat, 2010).

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak; çalışma grubunu oluşturan sporcuların problem çözme becerilerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiş, kadın sporcuların problem çözme becerileri erkek sporculara göre olumlu anlamda daha yüksek bulunmuştur. Sporcuların oynadıkları ligleri yükseldikçe ve milli sporcu olma özelliğine sahip oldukça problem çözme becerilerinin arttığı tespit edilmiştir. Sporcuların eğitim durumları ile, babalarının eğitim durumları yükseldikçe, problem çözme yeteneklerinin de arttığı belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar çerçevesinde çalışmanın daha fazla sporcu sayısı ile, daha fazla spor branşı ile yapılması, nitel çalışmalar ile desteklenmesi ve daha farklı ölçeklerin dahil edilerek karşılaştırmalar yapılması, yapılacak çalışmaların güvenilirliğini arttırmak açısından faydalı olacağı düşünülmektedir ve önerilmektedir.

Yazarların Katkıları

1. Yazar (Sorumlu Yazar) İlker KADAŞ: Araştırma için fikir ve hipotezlerin oluşturmak, sonuçlara ulaşmak için gereç ve yöntemleri planlamak, verileri düzenlenmek ve bildirilmesi için sorumluluk almak, bulguların mantıklı açıklanması ve sunumu için sorumluluk almak, araştırma sırasında literatür taraması ile ilgili sorumluluk almak, yazının tümü veya asıl bölümün oluşturulması için sorumluluk almak, araştırmayı teslim etmeden önce sadece imla ve dil bilgisi açısından değil aynı zamanda entelektüel içerik açısından yeniden çalışma yapmak veya diğer katkıları.

2. Yazar A. Dilşad MİRZEOĞLU: Araştırma için fikir ve hipotezler oluşturulmasına katkıda bulunmak ve öneriler vermek, sürecin içerisinde düzeltmeler yapmak ve tavsiye göstermek, verilerin toplanmasında yardımcı olmak, sunumda eksiklikleri düzenlemek, yazının şekilsel yapısını düzenlemede yardımcı olmak.

3. Yazar Burak GÜNEŞ: Araştırma için fikir ve hipotezler oluşturulmasına katkıda bulunmak ve öneriler vermek, sürecin içerisinde düzeltmeler yapmak ve tavsiye göstermek, verilerin toplanmasında yardımcı olmak, sunumda eksiklikleri düzenlemek, yazının şekilsel yapısını düzenlemede yardımcı olmak.

Kaynakça

- Atan, T., Göçer, S., Ünver, Ş. (2018). Farklı branşlardaki erkek ve kadın sporcuların atılganlık ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (60), 1359-1366
- Berkant, H.G., Eren, İ. (2013). İlköğretim matematik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin problem çözme becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, *International Journal of Social Science*, 6 (3), 1021-1041.
- Canan, F., Ataoğlu A. (2010). Anksiyete, depresyon ve problem çözme becerisi algısı üzerine düzenli sporun etkisi, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11, 38-43
- Demirtaş, H., Dönmez, B. (2008). Ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin problem çözme becerilerine ilişkin algıları, *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 9 (16), 177-198.
- Ferah, D. (2000). *Kara harp okulu öğrencilerinin problem çözme becerilerini algılamalarının ve problem çözme yaklaşım biçimlerinin cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve liderlik yapma açısından incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Genç, S. Z., Kalafat, T. (2010). Öğretmen adaylarının empatik becerileri ile problem çözme becerileri, *Kuramsal Eğitimbilim*, 3 (2), 135-147
- Gülşen, D. (2008). *Farklı lig düzeyinde oynayan futbolcuların oynadıkları mevkilere, öğrenim durumu ve spor yaşlarına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Heppner, P.P., Petersen C.H. (1982). The Development Andimplications of a Personal Problem Solving Inventory, *Journal of Counseling Psychology*, 29 (1), 66-75
- İnce, G., Şen, C. (2006). Adana ilinde deplasmanlı ligde basketbol oynayan sporcuların problem çözme becerilerinin belirlenmesi, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (1), 5-10
- Karabulut E.O., Ulucan, H. (2011). Yetiştirme yurdunda kalan öğrencilerin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, (1), 227-238
- Karabulut, E.O., Kuru, E. (2009). Ahi Evran Üniversitesi beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin problem çözme becerileri ile kişilik özelliklerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (3), 119-127
- Küçük, H., Kısa, E.C., Doğan, E. (2016). Elit güreşçilerin problem çözme becerilerinin incelenmesi, *3. Uluslararası Geleneksel Türk Güreşleri Sempozyumu ve Oyunları*, (s.82), Kahramanmaraş, Türkiye: Mayıs 6-8
- Ötken, C.C. (2018). *Basketbol antrenörlerinin problem çözme becerilerinin ve karar verme yöntemlerinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdayı, N. (2019). Farklı liglerde mücadele eden kadın futbolcuların problem çözme becerilerinin incelenmesi, *Turkish Studies - Social Sciences*, 14 (3), 905-913
- Pulur A., Karabulut, E.O., Koç, H. (2012). Farklı branşlardaki üst düzey üniversiteli sporcuların problem çözme becerilerinin incelenmesi, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10 (1), 1-6.
- Polat, R. H., Tümkaya, S. (2010). An investigation of the students of primary school problem solving abilities depending on need for cognition. *Elementary Education Online*, 9 (1), 346-360.
- Sonmaz, S. (2002). *Problem çözme becerisi ile yaratıcılık ve zeka arasındaki ilişkinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sözen H., Doğan E., Erdoğan E. (2012). Farklı branşlardaki sporcuların stres düzeyleri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırılması, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 97-110
- Şahin, N., Şahin, N.H., Heppner, P.P. (1993). Psychometric Properties Of The Problem Solving Inventory in a Group of Turkish University Students, *Cognitive Therapy and Research*, 17 (4), 379- 396.
- Temel, V., Ayan, V. (2015). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerileri, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17 (29), 70-76.

Türkçapar, Ü. (2009). Beden eğitimi spor yüksek okulu öğrencilerinin farklı değişkenler açısından problem çözme becerileri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 129-139.

Yazıcı A.G., Özdemir, K., Engin, A.O. (2020). Sağlak ve solak sporcuların problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi, *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 2 (2), 67-74.

© 2020 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).